

© Route55 / Shutterstock.com

Проучвателни мисии на ЕИСК относно положението на бежанците през погледа на организациите на гражданското общество

ДОКЛАД ОТ МИСИЯТА – БЪЛГАРИЯ
25 И 26 ЯНУАРИ 2016 Г.

Европейски икономически и социален комитет

Доклад от мисията – България, 25 и 26 януари 2016 г.

През декември 2015 г. и януари 2016 г. делегации на ЕИСК посетиха единадесет държави членки, за да се срещнат с организации на гражданското общество, работещи с мигранти, и да установят какви са проблемите, нуждите, провалите, успехите и най-добрите практики на различните действащи лица в настоящата бежанска криза, с крайната цел да дадат своя принос към изготвянето на политиките на ЕС. Делегацията до България се състоеше от Евгени Иванов (България, група „Работодатели“), Веселин Митов (България, група „Работници“) и Богомил Николов (България, група „Други интереси“), подкрепена от Милен Минчев, секретариат на ЕИСК.

1. **Заключения**

Не са докладвани случаи на враждебно отношение или насилие между българското население и търсещите убежище лица. През 2015 г. България е получила 20 391 молби за убежище – близо два пъти повече в сравнение със стойността за 2014 г. – 11 081. Наличният капацитет за настаняване на бежанците е 5130 места в държавата, а абсолютният максимум се изчислява на 10 000. Счита се, че няма възможност за справяне с по-голям поток. През последните няколко месеца е имало постепенно намаляване на броя на сирийците, които са представлявали 31 % от всички бежанци през 2015 г. (11 % през януари 2016 г.). Има много иракчани и афганистанци, много от които са непълнолетни лица. Много от мигрантите, които влизат на българска територия, нямат документи за самоличност.

Значителна промяна в поведението на бежанците е забелязана след изявлението на Ангела Меркел през септември 2015 г. Много от лицата, отседнали в приемни/регистрационни центрове, са ги напуснали. Въпреки че тези центрове са използвани преди това с пълния си капацитет, до януари 2016 г. в България бяха останали само няколкостотин търсещи убежище лица. Голямото мнозинство от търсещите убежище лица са оттеглили молбите си или са напуснали държавата преди да получат статут на бежанци. Всъщност само 66 % от 31 000 лица, влезли в държавата през 2015 г., са кандидатствали за убежище. Докладва се, че от края на лятото на 2015 г. основният процент от лицата, влизащи в България, се е променил от търсещи убежище лица към икономически мигранти. Съотношението на несемейните лица е било 80 на 2000 бежанци. Това съотношение вече е променено.

Най-добрите практики, свързани с работата на властите, включват децентрализацията на регистрацията на бежанците, въвеждането на сателитни регистрационни пунктове по граничните центрове и 13 центъра „ЕВРОДАК“ за пръстови отпечатащи, които значително са съкратили сроковете за регистрация. Друго постижение е това, че процедурата по предоставяне на убежище е била съкратена от 2,5 месеца на 2 месеца. Неотдавнашните подобрения означават, че в скоро време тя следва да бъде съкратена още повече. Властите са успели да регистрират всеки бежанец, чието влизане в България е документирано. Това спазване на

правилата може да бъде фактор, който възпира бежанците да използват маршрута през България.

България не е част от Шенгенското пространство, въпреки че защитава външната граница на ЕС. Този дисбаланс между равни права и задължения е източник на напрежение. Социалните партньори настояват, че държавата е длъжна да защитава шенгенските граници, но не получава необходимата подкрепа или признание и нейните граждани не получават ползи от това пространство. Ако гражданите на България трябва да бъдат убедени относно нуждата да се защитават шенгенските граници, тогава трябва да бъде получена подкрепата на правителството.

Бежанските потоци са сравнително нов въпрос за българското общество, което може да обясни отчасти защо държавата е относително неподготвена да се справи по ефективен начин с всички негови аспекти. България е в процес на презаселване на няколко сирийци, еритрейци и иракчани, които е било планирано да пристигнат в началото на февруари. Общата квота за презаселване е 1500 лица. Търсещите убежище в България лица често нямат образование и някои от тях са неграмотни на собствения си език, което затруднява интеграцията. В Германия 30 % от пристигналите имат висше образование в сравнение със само 2–3 % в България. Въпрос, по който има несъгласие между властите и неправителствените организации (НПО), е дали търсещите убежище лица имат улеснен достъп до езиково обучение. Според НПО редица услуги, включително грижи за деца, са били предоставяни само на онези, които говорят български език или са вече интегрирани на пазара на труда, и следователно не са предоставяни на бежанци. Основната пречка пред интеграцията е липсата на национален план за действие за преподаване на български език и улесняване на социалната адаптация и културната ориентация. Опитът на НПО не се взема предвид при разработването на национални стратегии за бежанците и миграцията. Те докладват, че вместо това се прилага непоследователен подход.

Поради липсата на персонал и необходимата инфраструктура за обезопасяване на границата с Турция е била изградена ограда с дължина 65 км (общата граница с Турция е 270 км) и е одобрено изграждането на още 30 км ограда. Министерство на вътрешните работи отделя 20 % от бюджета си за граничен контрол. Докладва се, че разходите за защита на външните граници на ЕС не се вземат предвид от ЕС. ЕС е отказал да финансира която и да е част от изграждането на оградата.

2. Обобщения на срещите

а) Среща в Министерство на вътрешните работи

Десетки хиляди мигранти са пресекли границите на България, а за 31 000 от тях са изготвени документи и са регистрирани. Броят би могъл да бъде по-малък, ако ресурсите на държавата за защита на границите ѝ бяха по-адекватни. Необходимо е наемане на 800 души персонал само за границата с Турция. Не е получено финансиране от ЕС за това. Своевременният отговор на

граничните патрули значително се подкопава вследствие на инфраструктурата с недобро качество в планинските части на границата. Строителството на път през гората ще струва 100 000 EUR на километър и вече са инвестирани 30 милиона евро. ЕС се очаква да допринесе с 40 милиона евро за обезопасяването на границата и да предостави 32 милиона евро за полицейско сътрудничество. Въпреки че правителствата настояват за спешно финансиране за справяне с притоците бежанци, за Европа като цяло са отделени само 20 милиона евро. През 2015 г. България получи отказ на искането си за 2 милиона евро, в който беше посочена липсата на достатъчно данни за промяна в миграционните потоци. През август беше необходимо да се преработи граничният контрол и да се намери решение на бежанската криза. България кандидатства за спешно финансиране, тъй като граничните власти се нуждаят от 15-20 милиона евро на година само за превод и превозни средства. Очаква се отговор за следващия финансов период. Теоретично с 30–40 милиона евро на година ще бъдат осигурени достатъчни човешки и логистични ресурси. Няма забележими промени по границата с Гърция (която е по-дълга от тази с Турция). Не са направени инвестиции, нито има финансиране от ЕС за вътрешните граници на ЕС.

Между 2013 г. и 2014 г. е бил зает пълният капацитет на регистрационно-приемателните центрове и бежанците са оставали в тях. Разходите за наем на частни квартири и усилията за започване на интеграцията на бежанците са възлезли на 1,5 милиона евро. През периода септември–октомври е създадена нова система за справяне с пристигащите, която е по-бърза и по-ефективна. В сравнение с регистрационната процедура на мигранти в САЩ, където при интервюта участват 15 разузнавателни агенции и процесът отнема до две години, в България интервюта провеждат само две служби. Процентът мигранти, за които се счита, че представляват висок риск за сигурността, е 0,1 % и те могат да бъдат депортирани в Турция или Сирия (Афганистан и Ирак нямат споразумения за депортиране с ЕС).

Текущите международни инициативи, включително механизмът на ЕС за бежанците в Турция на стойност 3 милиарда евро, са насочени единствено към въпроса за сирийските бежанци. Основната група търсещи убежище лица към момента са от Афганистан и Ирак. Българският регистрационно-приемателен център в Елхово е гореща точка, въпреки че неохотно е наричан така. Ключов момент е правото да се връщат мигранти в Турция. Вече е подписано споразумение и предстоеше то да влезе в сила през 2018 г., но в момента се очаква това да се случи през лятото на 2016 г. Няма законен начин бежанците да бъдат спрени да пресичат външните граници на ЕС – налице е задължение те да не бъдат експулсирани или връщани. Ако Турция се счита за безопасна държава, България следва да може да връща мигранти в Турция. Българските власти се надяват, че това е законен начин да бъдат спрени миграционните потоци – чрез връщане на мигранти в Турция.

Властите са получили 2 милиона евро за интеграция през следващите седем години. Съществуващите средства са за уязвими групи. Езиково обучение не се предоставя за разлика от Германия, а са необходими инвестиции за интензивно езиково обучение на търсещите убежище лица, които остават в България, за да се подобри интеграцията.

Неотдавна заместник министър-председателите по вътрешните работи и труда и социалната политика участваха в две важни дискусии: една с четирите организации на работодателите и двата профсъюза и друга с Червения кръст, Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) и посланиците на ЕС. По време на дискусиите беше обсъдено как социалните партньори и правителството могат да помогнат за интеграцията на търсещите убежище лица на пазара на труда и за социалната им интеграция. Съгласно общата им позиция инициативите за интеграция не следва да нарушават пазара на труда. Това означава, че бежанците следва да бъдат интегрирани единствено в ниши на заетостта, в които понастоящем съществува недостиг, например в дружества с изнесено производство и в сектора на текстилното производство и строителството. Не е взето решение дали Министерството на вътрешните работи или Министерството на труда и социалната политика следва да поеме отговорност за интегрирането на бежанците.

б) Посещение в центъра за настаняване във „Военна рампа“, София

Различните стъпки при регистрацията на търсещите убежище лица изглежда се осъществяват ефективно. Понякога несъответствията между информацията, получена от интервютата, проведени от двете разузнавателни агенции, пораждаат загриженост за автентичността им. Използват се устни преводачи, на които се плаща по 13 EUR на час. Бежанците са много добре информирани и изглежда „познават законите по-добре от граничните и имиграционните власти“. В центъра в момента са настанени около 100 лица. През последните няколко седмици повечето от тях са от Афганистан. След изявленията на германските власти през септември, в които бежанците бяха приветствани, броят на жителите в центъра е намалял от 850 на 200 в рамките на две седмици. Повечето са напуснали през коридора на Червения кръст през Сърбия, а някои е възможно да са заминали с трафиканти през гранични пунктове Калотина и Драгоман.

Ефективна практика е да се разделят новопристигналите според националността им и да се изпращат в различни центрове. По този начин е избегнато етническото и социалното напрежение, което е съществувало. Новопристигналите обикновено остават няколко дни в център и след това напускат, тъй като центърът е с отворен достъп. През юли 2015 г. в центъра са настанени 900 лица, основно сирийци, афганистанци и други бежанци от арабски произход. Властите са провеждали разговори с избрани представители на лицата, намиращи се в централите. Те са имали също така „съвети на старейшините“, но това се е променило през септември. Семействата и несемейните лица живеят на различни етажи. Недостатък е липсата на сигурност на всеки етаж в центъра и отсъствието на всякакви видове персонал извън работното време.

Според неотдавнашни доклади повечето бежанци носят пари със себе си, когато пристигат, и получават пари по време на престоя си в центъра. Някои се включват в търговски дейности, други работят в сектора на услугите, например в ресторанти. Интегрирането е трудно поради

различните ценности и отношението към третирането на жените. Обичайното търсещо убежище лице е мъж на възраст между 15 и 35 години. Някои от тях имат по няколко съпруги, което предизвиква проблеми при регистрирането на семейното положение. В центъра има спонсорирана от ВКБООН кухня. В нея се сервират три пъти на ден ястия, които са адаптирани към мюсюлманските практики. Властите на центъра очакват месеците март и април да бъдат трудни поради нов приток на хора.

в) Посещение на регистрационно-приемателния център в Харманли

Центърът в Харманли е най-големият в България и през него са преминали най-големите бежански потоци поради местоположението му близо до турската граница. Средният капацитет на центъра за обработка е 35–40 лица на ден. През януари 2016 г. центърът е регистрирал по 20 лица на ден. През пиковия период, между 18 септември и 30 октомври, в него са обработвани по 110 лица на ден. След обявлението на Ангела Меркел през септември са възникнали бунтове, когато новопристигналите са отказвали да им бъдат взети отпечатъци, тъй като не са искали да бъдат регистрирани в България.

Неотдавнашно предизвикателство, въпреки наличието на преводачи от други езици, представляват новопристигналите, които са кюрди, за които трудно се намират преводачи, особено на такова разстояние от София (250 км). Повечето жени в центъра са от кюрдски произход и много от тях не говорят арабски. Финансирането на преводачите е по линия фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (80 % финансиране от ЕС, 10 % - от правителството). Понастоящем преводачите се наемат на едногодишни договори. До неотдавна с тях са сключвани месечни договори.

Центърът има собствена кухня от януари 2015 г., в която се приготвят подходящи за съответната култура ястия. Преди това храната е била осигурявана от друго място. Необходимо е мащабно обновление. По отношение на сигурността няма напрежение със заобикалящата общност. В центъра не може да бъде предотвратен вандализмът, тъй като камерите за сигурност не позволяват на персонала да определи кой е отговорен. Центърът не може да си позволи да наеме повече персонал по сигурността, въпреки че по-големият брой охранителен персонал би го направил по-сигурен. Центърът разполага с лекар и социални работници и предлага психологическо лечение и услуга за медицински транспорт. Ако съществуващите програми не бъдат подновени обаче, той няма да разполага с ресурси, за да предлага същите услуги и занапред. Центърът е осигурил място за молитва, но много от живеещите в него не практикуват молитва. Една от критиките на НПО е, че за всяко вероизповедание трябва да има отделно място за молитва.

Преди септември 2015 г. местните търговци са били доволни, че имат нови клиенти, и са изразили съжаление, че търсещите убежище лица са напуснали региона. По отношение на интеграцията редица бежанци са започнали търговска дейност (магазин и няколко услуги) преди септември, но сега е останало само едно заведение за бързо хранене. Общо 57 лица са

намерили работа – 21 от тях в производството. Едно от предизвикателствата пред достъпа до пазара на труда е, че без достъп до документите на бежанците властите не могат да определят какви умения имат те. Мнозинството от настоящите обитатели на центъра имат образование до четвърти клас.

Търсещите убежище лица напускат България и отиват в други държави, защото държавата не осигурява социална подкрепа. Вместо това бежанците остават в центъра за 2–4 месеца и след това напускат. Управителят на центъра докладва, че някои непридружени непълнолетни лица се изпращат към други държави, тъй като непълнолетните се ползват с правна закрила. След като получат статут на бежанци, те могат да подадат заявление към тях да се присъедини семейството им. Такъв по-специално е случаят, когато семействата им се намират в трета държава, която не се счита за опасна, което има дава право да получат статут на бежанци.

г) **Среща в Министерство на труда и социалната политика**

Основният проблем се състои в това, че бежанците нямат основни езикови умения по български език, което би им дало подходящ достъп до услуги и би им позволило да започнат да се интегрират (да се регистрират като търсещи работа лица и да получат кариерно ориентиране и преквалификация). Според НПО търсещите убежище лица са уязвима група, тъй като не могат да се възползват от правата си, защото никой не може да ги насочва или да им обяснява как да отговорят на критериите за различните социални услуги. Измина вече една година от разработването на общата стратегия за „убежище, миграция, интеграция“ чрез обединяване на три предишни национални стратегии.

Ключова стъпка към трудовата интеграция е да се идентифицират уменията, от които се нуждаят местните предприятия. В един от примерите на три свободни работни места при малък местен производител на текстил са наети три шивачки, които неотдавна са пристигнали като бежанци. По линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (AMIF) съществуват някои възможности за финансиране на усилията за интеграция. Съществува Национален съвет по миграция и интеграция, чиято цел е да решава предизвикателствата, свързани със законната и незаконната миграция. Той включва Министерство на труда с неговата агенция за статистика и агенциите за бежанци, миграция, гранична полиция и национална сигурност на Министерство на вътрешните работи. Социалните партньори обаче не са включени.

Налице е ясна нужда от координация на усилията за интеграция. Може да бъде необходимо създаването на нов административен орган, който да отчита приноса на няколко министерства. Провеждат се дискусии относно създаването на комисия за интеграция, която да се стреми да съчетава предлаганите умения с търсенето на пазара на труда. Регионалните власти са от изключително значение, тъй като кметовете познават ситуацията в регионите или градовете си и точните налични ресурси.

д) Среща с Международната организация по миграция (МОМ)

МОМ насочва вниманието към информационните центрове за мигрантите, в които на мигрантите се предоставя широк спектър от консултации в области като достъп до системата на здравеопазването и професионалните квалификации. От организацията са положили усилия да осигурят обучение, в съответствие с широкообхватна мултикултурна програма, как функционира българската държава и българското общество. МОМ е убедена, че държавата разполага с достатъчен капацитет, за да интегрира бежанците. На въпроса дали бежанците се връщат в държавата си на произход в края на конфликта от МОМ твърдят, че 23–30 % са се върнали в държавите на бивша Югославия щом мирът е бил възстановен през деветдесетте години на двадесети век. Само 200 от 8000 бежанци, преминали през България към Германия, са били върнати. Това означава, че Регламентът от Дъблин всъщност не поражда сериозен риск значителна част от бежанците да бъдат върнати в държавата.

През последните месеци от МОМ са наблюдавали промяна в профила на бежанците. Мнозинството от тях нямат трудов опит и имат ниско ниво на образование. Интеграцията е станала много трудна, тъй като повечето от тях не желаят да бъдат интегрирани и не полагат усилия в това отношение. Те вярват, че социалната система трябва да се грижи за тях. Понастоящем повечето от тях не проявяват интерес да учат български език и почти не полагат усилия за оправомощаването си, въпреки че изглежда, че не разполагат с достатъчно ресурси. Според МОМ на държави като България – които се намират по външните граници на ЕС – следва да бъдат вменени ясни права и отговорности, както и да бъдат предоставени адекватни ресурси, за да защитават тези външни граници: финансови ресурси, човешки ресурси и т.н. Необходима е също така нова политика спрямо Турция, за да бъдат управлявани миграционните потоци към Европа.

е) Среща с Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет

По отношение на процедурата по предоставяне на убежище само 30 % от 20 391 лица, подали молби за закрила през 2015 г., са останали в държавата, за да получат отговор, а повечето са напуснали държавата преди завършването на процедурата. Настоящият капацитет на агенцията за подслоняване на бежанците в държавата е 5130 места: центровете в София разполагат с 2100 места, центърът в Харманли има 2710 места, а транзитният център в Пъстрогор има 300 места. През лятото на 2015 г. агенцията е подслонила 4500 бежанци, т.е. центровете ѝ са били запълнени на 80 %. Понастоящем в центъра в Харманли са настанени само 120 лица. Върху националния бюджет вече се оказва финансов натиск. По-голям приток няма да може да бъде управляван. В рамките на една седмица капацитетът на агенцията може да бъде увеличен на 6000 места. В момента държавата може да осигури подслон за максимум 10 000 лица. Административният капацитет обаче не може да функционира ефективно при такъв брой.

Агенцията е децентрализирала регистрацията на бежанците и понастоящем има сателитни регистрационни пунктове по граничните центрове и 13 центъра „ЕВРОДАК“ за пръстови

отпечатъци, които значително са съкратили сроковете за регистрация. Процедурата по предоставяне на убежище е съкратена от 2,5 месеца на 2 месеца. Инвестиция в размер на 9,8 милиона евро в рамките на две години от приемането на бежанци в България е позволила на агенцията да наеме 50 лица за една година и да разшири капацитета си за настаняване с 400 места в мобилни селища. В момента се изгражда и друг лагер, но строителството му е спряно поради дискусии с Комисията.

Деветдесет процента от бежанските потоци в Българи са влезли през „зелената“ граница, докато в момента този процент е само 50 %, като останалите 50 % пристигат през граничните пунктове. Агенцията среща затруднения с намирането на квалифицирани – и надеждни – преводачи, особено за езиците урду, пушу, фарси и кюрдски език. Това е особено трудно в централните извън столицата. Агенцията е установила, че контрабандисти изискват 3000 EUR за прекарването на бежанец през България и 1200 EUR за прекарването му през Гърция. Голямото предизвикателство на интеграцията е нуждата от изготвяне на национален план за действие. Успоредно с това на бежанците трябва да бъде предоставено обучение по български език, както и социална адаптация и културна ориентация.

ж) **Среща с неправителствени организации**

Участници: Фондация „Помогни на нуждаещите се“, ВКБООН, „Каритас София“, Съвет на жените бежанки в България, Фондация за достъп до права (ФАР), Център за правна помощ – „Глас в България“, Фондация „Български адвокати за правата на човека“, Център за европейски бежански, миграционни и етнически изследвания (CERMES) към Катедрата по политология в Нов български университет.

- Една НПО е създавала комисия за връзка с донори, организирани програми, насочени към социализацията и интеграцията в местната общност, и е стартирала програми за обгрижване на непридружени непълнолетни лица. В партньорство с образователни организации тя е издала брошура „Бежанците – хора, нуждаещи се от подкрепа и от закрила“, организираща е академични курсове по „бежанско право“ и е провела регионален семинар на тема „Социални услуги при миграционни и бежански кризи“, на който са присъствали представители на неправителствени организации, местната власт и правоохранителните органи.
- Грижата за бежанците не може да се гарантира единствено чрез законите и институциите. Като резултат от това има възможност за НПО, осъществяващи общественополезна дейност да подкрепят държавата, като работят по някои от проблемите, свързани с бежанските потоци. НПО призовават за създаване на ситуационен кризисен съвет по въпросите на миграцията и бежанците, който би осигурил центрове за правни и социални услуги. Държавните институции не си сътрудничат с НПО за създаването на програма за предоставяне на езикови курсове, комбинирани с обучение и чиракуване, които да доведат до придобиване на умения.

Една НПО се опита да предоставя новини на родните езици на бежанците в центровете, както и да излъчва специална програма относно правата и задълженията на бежанците.

- НПО са загрижени за безопасния достъп до територията на България. Тази загриженост обхваща граничната ограда и т.н. Внимателно се следят правата на човека, тъй като съществува риск от връщане обратно от граничните власти. Всеки, който се нуждае от международна защита, следва да има достъп до територията на държавата. Ако потокът от бежанци по маршрута през Македония, Хърватия и Словения продължи през 2016 г., това може да доведе до извънредна ситуация в България. Те разговарят с властите, за да гарантират, че непридружените непълнолетни лица – мнозинството от които са граждани на Афганистан – са подходящо третирани. Властите не разполагат с установена процедура за решаване на проблема с непълнолетните лица, които остават в държавата. Основна загриженост е, че те са уязвими спрямо контрабандисти.
- Въпреки дискусии относно стратегия за интегриране, не съществува такава програма за лица, на които е предоставен статут на бежанец. Това е причината, поради която толкова много бежанци напускат държавата, и това трябва да се промени. Няма диалог между властите и НПО. Пътят напред би представлявал ефективен дебат, който следва да доведе до конкретни резултати. НПО са заявили, че от ЕС ще бъде предоставено финансиране за интеграция, ако властите поискат такова финансиране. През 2015 г. не е предоставено нито финансиране от държавата езиково обучение, нито професионално обучение. Вместо това езиково обучение се предоставя от международни НПО. Бежанците намират само неформални работни места без сключен договор, основно в своята общност, или разчитат на помощта на приятели.
- През 2013 г., когато започна кризата, НПО са осигурили хуманитарна помощ на бежанския център в Харманли, както и дейности за интеграция и бюро за консултации за онези, които са получили статут на бежанци. НПО призовават държавата да гарантира достъпа до социални услуги и правна закрила за търсещите убежище лица, тъй като считат, че училищата имат ключово значение за интеграцията на децата. За тази цел те препоръчват специална програма, която осигурява грижи за деца на бежанците в партньорство с инспекторатите по миграция.
- Придобилите опит бежанци информират новодошлите – които в противен случай биха пожелали да останат в България – че няма програма за подкрепа/интеграция (много имат по 3–5 деца, едно семейство е имало 11) и че трудно се намира квартира под наем и т.н. В резултат на това те напускат държавата. Един пример е социалното настаняване: за да бъдат изпълнени изискванията, един от съпрузите трябва да бъде български гражданин и да е работил вече в държавата. Друг пример са детските градини, тъй като бежанците не отговарят на критериите за място в детска градина и дори гражданите срещат трудности при намирането на място в детска градина.
- Задържането не е добър начин за стартиране на интеграцията на търсещо убежище лице в приемащата държава. НПО посочват примери на отрицателните психологически въздействия на четиринаесетдневния период на задържане. Българските съдилища не са разглеждали официално нарушения на правата на човека. Процесът следва да осигури време за разясняване на правата им на собствения им език и те следва да

разполагат с време да прочетат всички документи и информационни брошури заедно с правния им съветник. Много малко търсещи убежище лица обжалват решенията за предоставяне на убежище, тъй като нямат достъп до правна помощ. Ситуацията е дори още по-тежка в граничните региони. Тъй като цялата правна помощ, която се осигурява на търсещите убежище лица, се предоставя безвъзмездно, финансирането ѝ чрез фонд за интеграция би представлявало ефективно решение.

- НПО препоръчват преминаване от миграция към мобилност чрез по-систематично използване на подходи като проекта Migrapass по програмата на ЕС „Учене през целия живот“. Проектът би позволил ефективна интеграция на пазара на труда, тъй като взема предвид уникалния опит на мигрантите и помага да бъдат определени съществуващите им умения или пропуските, които могат да бъдат попълнени.
